

ÅRSRAPPORT 2002

GIEK GARANTI-INSTITUTTET
FOR EKSPORTKREDITT

GIEK fremmer norsk eksport
og investeringer i utlandet

Innhold

2	Hovedtrekk 2002
3	Nøkkeltall
4	Økende behov for risikoavdekning – intervju med Adm. dir. Erling Naper
6	Høye krav til kompetanse
8	Kjøpers marked
10	Forsvarlig kommersiell risiko
12	Forutsigbarhet i en usikker verden
14	Hindrer tap – sikrer verdiskapning
16	Styrets beretning
18	Resultatregnskap og balanse
20	Regnskapsprinsipper og noter til regnskapet
22	Nøkkeltall for særordninger
23	Informasjon om garantitilbudet

Hovedtrekk i 2002 – alle ordninger

- GIEK medvirket til eksportkontrakter med en verdi av 5,5 milliarder kroner.
- Det ble utstedt tilsagn om ny garantistillelse tilsvarende 11 milliarder kroner.
- Samlet ansvar for tilsagn og poliser var 23,8 milliarder kroner ved årets slutt.
- SUS/Baltikum-ordningen ble lagt ned ved årets slutt.
- GIEK tilpasset egen miljøpolitikk til OECDs felles miljøretningslinjer.
- Den økonomiske situasjonen tilfredstilte myndighetenes krav om balanse på lang sikt.

GIEK sikrer verdiskapning

- GIEK gir garantier på vegne av den norske stat.
- GIEK tilbyr norsk næringsliv konkurransedyktige garantier som skal avdekke risiko for tap ved eksport og investeringer i utlandet.
- Garantiene kan dekke risiko fra tilbudsfasen til kreditten er nedbetalt.
- Garantiene dekker både politisk og kommersiell risiko.
- Garantiene stilles i tråd med internasjonale krav til miljøvurderinger og hindring av korrupsjon.
- GIEK tilbyr kortsiktig kundekredittforsikring gjennom GIEK Kredittforsikring AS.
- GIEK er en forvaltningsbedrift med et uavhengig styre som fatter endelige avgjørelser.

Nøkkeltall for Alminnelig garantiordning

(NOK Mill.)	2002		2001		2000	
	Antall		Antall		Antall	
I løpet av året:						
Nye søknader	150	14 556	150	19 746	157	12 583
Nye tilsagn	108	9 458	95	9 066	111	10 924
Nye poliser	75	3 562	83	2 680	65	2 129
Premieinntekter		110		116		93
Erstatningsutbetalinger		95		47		55
Gjenvinninger		3		9		8
Driftsresultat		26,0		- 78,1		- 1,4
Årsresultat		61,7		- 45,4		20,7
Ved utgangen av året:						
Utestående tilsagn	79	8 920	71	7 691	77	7 015
Utestående poliseansvar	239	10 959	249	10 540	237	8 972
Utestående fordringer		289		155		106
Tapsavsetninger		670		608		481

Tall for øvrige ordninger er gitt i tabellene side 22.

Intervju med administrerende direktør Erling Naper:

Økende behov for risikoavdekning

GIEK opplever at de usikre tidene for eksportnæringen forsterker behovet for garantier. Bevisstheten om mer kommersiell risiko i kombinasjon med politisk usikkerhet og internasjonal uro, har ført til økt antall henvendelser. Tilsagn om nye garantistillelser tilsvarende en kontraktsverdi på 11 milliarder gjenspeiler dette.

Hvordan vil du beskrive virksomheten i 2002?

– GIEK er med på nye prosjekter i like stort omfang som tidligere år. Mange tilsagn er i løpet av året blitt til poliser som betyr at den norske eksportøren har sikret seg kontrakten. 2002 har vært et vanskelig år for eksportnæringen. Vi ser at mange av våre kunder sliter med høy kronekurs og høye renter i tillegg til dårlige konjunkturer. I et år som ga få lyspunkter for eksportindustrien, er det naturligvis gledelig og motiverende for oss at GIEK medvirker til at norske bedrifter sikres aktivitet med trygge finansieringsløsninger.

Hvordan preger nedgangskonjunkturrene resultatet for 2002?

– Erstatningsutbetalingene økte, men det gjorde også gjenvinningene. Resultatregnskapet viser en sterk forbedring, men mye skyldes lavere avsetninger på grunn av den svake utviklingen i kursen på amerikanske dollar. GIEKs virksomhet er av natur langsiktig. Ett regnskapsår blir i denne sammenhengen et øyeblikksbilde. Sett i forhold til de foregående år gir resultatet for 2002 likevel en klar pekepinn om at GIEKs eksportfremmende virksomhet har fungert bra.

Hva med GIEKs kundekredittforsikring?

– Konjunkturrene har her satt større preg på driften i denne del av virksomheten, som drives av vårt datterselskap, GIEK Kredittforsikring AS (GK). Markedet tatt i betraktning, har GK gjort det bra. Norsk eksport til

Øst- og Sentral-Europa har skutt fart. GIEKs re-forsikring av eksporten til disse markedene har vist seg å være et godt virkemiddel i denne utviklingen.

I hvilken grad er GIEKs garantitilbud konkurransedyktig?

– Vi er meget konkurransedyktige. Det er likevel mange forhold som spiller inn i en slik sammenligning med andre lands garantiinstitutter. Prisen på garantiene er det som kanskje er lettest å måle. I konkurransen om kontrakter møter norsk industri andre eksportører og det garantitilbudet de bringer med seg. Finansieringsløsningene kan i mange tilfeller være med på å avgjøre hvem som får kontrakten. GIEK legger stor vekt på å vise den fleksibilitet som skal til for å sikre at norske bedrifter har vilkår på lik linje med leverandører fra andre land. Vi ønsker å medvirke til at det er varens pris, kvalitet og leveringsdyktighet som avgjør hvem som vinner kontrakten.

Hva vet dere om andre lands eksportkredittgarantier?

– Det er en stor grad av åpenhet. Vi har et tett samarbeid med andre lands garantiinstitutter gjennom The Berne Union of Credit and Investment Insurers, OECDs eksportkredittgruppe og hyppige møter på nordisk nivå. Dette samarbeidet gjør oss i stand til å sikre at våre vilkår og risikovurderinger er like gode som det andre lands eksportører tilbys. Det at GIEK er organisert som en selvstendig forvaltningsbedrift, gir en åpenhet og trygghet som gjør det lettere å synliggjøre at virksomheten ikke subsidieres, men drives i tråd med internasjonale overenskomster.

Det er verd å merke seg at stadig flere land ser behov for, og oppretter, statlige garantiinstitutter, og at en selvstendig organisasjonsform er valgt i de aller fleste land.

Hva preger GIEKs risikovurdering?

– Jeg kom fra DnC da jeg begynte i GIEK i 1989. Det var nok kanskje min bakgrunn fra bankvirksomhet i inn- og utland som fikk mine nye oppdragsgivere til å uttale at "GIEK skal ta høyere risiko enn bankene, uten å tape penger". Selv om denne spissformuleringen antyder en umulig oppgave, sier den noe om vår virksomhets natur.

Som leder for GIEK har jeg derfor vært svært opptatt av å videreutvikle organisasjonens evne til å vurdere både kommersiell og politisk risiko. Dette handler ikke bare om de mange dyktige medarbeiderne i GIEK, men også om å sikre en forsvarlig saksgang som er forutsigbar og uavhengig av enkeltpersoner: GIEKs meget profesjonelle og kompetente styre har medvirket sterkt i denne sammenheng.

Hva er din vurdering av GIEKs rammevilkår?

– I hovedtrekk har GIEK rammevilkår som gir oss muligheten til å tilby eksportindustrien en tilfredsstillende forutsigbarhet og oss selv gode styringsparametere. Vi er inne i det tiende driftsåret for GIEKs nye Alminnelige ordning. Vi startet med blanke ark, eller bøker om du vil. Siden den gang har vi bygd opp fond på nær 670 millioner kroner. Dette gir oss et forsvarlig grunnlag for å møte fremtidige erstatningsutbetalinger.

Rammevilkårene for GIEKs særordninger synes mer omskiftelige?

– Det ligger for så vidt i sakens natur at særordninger opprettes for å møte en kanskje tidsbegrenset utfordring, og det kan kanskje være uenighet om når behovet for ordningene avtar. Risikoen i Russland og Baltikum er bedret. Det er imidlertid vår vurdering at selv om regimestabiliteten er bedret, kan den kommersielle risikoen fortsatt være urovekkende høy. Nedleggelsen av SUS/Baltikum-ordningen rammer dessuten garantitilbudet til de øvrige landene i SUS, kanskje med unntak av Kasakhstan.

Hvilke utfordringer ser du fremover?

– Her vil jeg spesielt nevne de påtenkte kapitalkravene for banker, de såkalte Basel II. I dag er det internasjonal enighet om at lån dekket av statlige garantiordninger kan nullvektes. Det vil si at bankene ikke trenger å avsette egenkapital for statsgaranterte

lån. I det nye Basel II-regelverket vil det bli opp til hvert enkelt lands kredittilsyn å fastsette praksis. Ulik praksis mellom landene vil påvirke bankenes konkurranseevne. GIEK har gjort banknæringens representanter oppmerksomme på den betydning dette har for å være på linje med konkurrentlandene.

IMF har tatt initiativet til et internasjonalt regelverk for behandling av offentlige og privates krav mot stater som misligholder sine betalingsforpliktelser. Dette vil kunne få betydning for garantiinstituttens risikotagning og prising.

Vi har vedtatt en ny miljøpolitikk i samsvar med den standard som er utviklet gjennom OECD. I GIEK vil det være en stor utfordring for oss å få til et godt samarbeid med bedriftene i den enkelte sak, slik at konkurransedyktigheten ikke svekkes.

Det har vært foreslått å gjenopplive anbuds-garantiordningen. Er dette ønskelig, har GIEK kompetansen og er klar til å forvalte ordningen.

Administrerende direktør
Erling Naper

Viseadm. direktør
Edvard Stang

Garanti-avdelingen Avd. dir. **Øyvind Ajer**

Vurdering av risiko knyttet til enkeltleveranser, eksportørs gjennomføringsevne, markedsmessige og teknologiske forhold og verdien av evt. sikkerheter.

Internasjonale forhold, strategi og utvikling Avd. dir. **Johan E. Mowinckel**

Strategi, internasjonalt samarbeid, bank- og landvurderinger, informasjon og styresekretariat.

Økonomi- og administrasjonsavdelingen Avd. dir. **Inger Johanne Bjørnstad**

Personal, budsjett, regnskap, moratorier, samt generelle administrative oppgaver.

Juridisk avdeling Avd. dir. **Lully C. Heje**

Erstatninger, gjennvinninger, utvikling av polisevilkår, dokumentasjon, avtaleinngåelser, depot, juridisk rådgivning.

Kompetanse og erfaring:

Høye krav til kompetanse

Verden står overfor større politisk og økonomisk usikkerhet enn på lenge. Internasjonal nedgangskonjunktur, svekkede konkurransevilkår for norsk industri og konfliktene i Midt-Østen gir meget usikre tider.

Likebehandling og forutsigbarhet

Både kommersiell og politisk risiko tiltar og brer seg til nye markeder, og dermed øker behovet for GIEKs tjenester. Evnen til å vurdere usikkerhetsmomentene som påvirker eksportindustrien, blir mer og mer viktig. GIEKs kompetanse er rettet mot kjerneoppgavene: vurdering av politisk og kommersiell risiko, utforming av konkurransedyktige garanti-produkter, og forsvarlig forvaltning av garantiansvar og fordringer.

Eksportørene må legge frem et tilstrekkelig grunnlag for at GIEK skal kunne vurdere risikoen ved kontrakten. GIEK legger vekt på rask behandling av garantisøknaden. Eksportkontraktens omfang og karakter avgjør om vedtak skal fattes i garanti-komiteen, ledergruppen eller av Styret.

Kommersiell risikoanalyse – mer enn regnskapsforståelse

Handel på kreditt reiser alltid problemstillingen: Vil kjøperen være i stand til å gjøre opp for seg? Kredittvurdering er et krevende fag. Et regnskap er et øyeblikksbilde. Selv om virksomheten tidligere har vært en trygg betaler, er det usikkert om denne betalingsevnen vil vedvare. En gjennomgang av kjøperens eierskap, ledelse, organisasjon, kompetanse og kapasitet bør inngå i en vurdering av langsiktig kredittverdighet. Bransjekunnskap, etterspørselsutvikling og andre rammevilkår bidrar også til forståelse av risikoen. Det vil ofte være vanskelig å få nok opplysninger til å danne et fullstendig bilde av kjøperen. Det er imidlertid avgjørende for GIEKs

garantistillelse at et forsvarlig beslutningsgrunnlag legges frem.

Prosjektfinansiering innebærer at prosjektets egen inntjening skal dekke alle betalingsforpliktelser. Det er viktig å forstå de ulike risikomomentene i prosjektet for å kunne vurdere den langsiktige betalingsevnen.

GIEK er organisert slik at eksportbedriftene kan forholde seg til samme kundekontakt uavhengig av hvilket marked de selger til. Dette styrker innsikten i de ulike kunders behov. GIEK legger vekt på å veilede eksportørene i arbeidet med finansiering og garantidekning. GIEK har et godt samarbeid med banker og andre finansieringsinstitusjoner. Det vil også være et ønske fra GIEK at långiverne selv tar en del av den kommersielle risikoen. Dette sikrer en forsvarlig og helhetlig vurdering av kontrakten.

Politisk risiko

Historien har mange eksempler på at krig, sosial uro og regimeskifter kan skape betalingsproblemer og medføre tap for eksportører og investorer. Inngrep fra myndigheter kan endre rammevilkårene for at en kjøper kan gjøre opp for seg. I en del tilfeller er det landet selv som påtar seg betalingsforpliktelsene eller opptrer som debitor. I slike tilfeller blir landets langsiktige betalingsevne en mer sentral del av risikobildet.

GIEK er alene i Norge om å tilby langsiktig dekning av politisk risiko. Regimeforståelse, makro-økonomisk analyse og kunnskap om internasjonale relasjoner er fundamentet for å vurdere et lands stabilitet og kredittverdighet. GIEK holder seg

løpende oppdatert på svært mange markeder for å sikre eksportører og investorer et godt garantitilbud. Det enkelte land blir alltid grundig vurdert. Dette danner grunnlaget for prisingen av garantier som dekker politisk risiko.

Forvaltning av fordringer

GIEK legger stor vekt på å hindre tap og å gjenvinne fordringer. Dersom en kreditt misligholdes, og GIEK mottar et erstatningskrav, vurderer juridisk avdeling misligholdets karakter. De ser på hvilke skritt som bør tas for å ivareta GIEKs rettigheter og muligheter for gjenvinning. I denne sammenhengen er det viktig å ivareta det kontraktsmessige forholdet til øvrige risikotagere i tilknytning til garantien.

Samarbeid

GIEK deltar aktivt i det internasjonale samarbeidet for å gi norske eksportører et konkurransedyktig garantitilbud. Dette skjer gjennom OECDs eksportkredittgruppe, Berne Unionen, nordiske møter og Parisklubben, en internasjonal sammenslutning av kreditorland. Det internasjonale samarbeidet er nyttig for å sikre gode fellesregler og at disse følges. Nettverket er også nyttig for å skaffe informasjon om andre lands tilbud og vilkår.

GIEK hadde i 2002 37 ansatte – 19 kvinner og 18 menn. 32 av de ansatte har høyere utdanning, hovedsaklig innen økonomi, jus, statsvitenskap og informatikk. Gjennomsnittlig ansettelsestid er om lag 10 år; mens gjennomsnittsalderen er på 42 år.

Kjøpers marked

Norske eksportører møter stadig sterkere konkurranse. Utenlandske kjøpere forventer at leverandører stiller med en attraktiv finansieringsløsning. Uten enkle, gode og fleksible garantiprodukter og konkurransedyktig eksportfinansiering kan handelen utebli.

Alle industrialiserte land har etablert offentlige garantiordninger for egen eksportindustri. GIEK arbeider målrettet for å sikre norsk eksportindustri konkurransedyktig finansiering gjennom garantier for dekning av ulike typer risikoer.

Markedsutviklingen

Vekstprognosene for verdens ledende økonomier ble stadig nedjustert i 2002. Dette påvirker svært mange land og de aller fleste sektorer. Krigsfrykt i Midt-Østen skaper økt følelse av utrygghet. Investeringslysten er fallende i mange deler av verden. Dette til tross for et svært lavt nivå på internasjonale renter. Det er derfor sterk konkurranse blant leverandørene.

I mange såkalte nyindustrialiserte land er rentenivået meget høyt, og ønsket om finansiering i valuta med lav rente er sterkt. Eksportkredittfinansiering fremstår ofte som svært gunstig, og er i noen tilfeller eneste alternativ. Lån i norske kroner var i 2002 lite attraktivt. Hovedvekten av lånene GIEK dekker er derfor i amerikanske dollar. Det stilles forøvrig ikke

krav til bankene om kapitaldekning når lånet er garantert av GIEK.

GIEK har tradisjonelt dekket relativt mange lån til private kjøpere, ikke minst innen skips- og offshorerelatert eksport. I land med høy devalueringss risiko eller ustabile og vanskelige forretningsvilkår blir den kommersielle risikoen ofte høy, og GIEK vil søke ulike typer sikkerheter. Det er spesielt utfordrende å kredittvurdere lokale myndigheter og halvstatlige foretak.

Eksporthandelen behov for garantier

Med dårlige konjunkturer i de tradisjonelle eksportmarkedene er det naturlig at norske bedrifter søker nye markeder. Forutsigbarhet er viktig, ikke minst når man bearbeider nye markeder. Det er derfor et mål å unngå for hyppige endringer i GIEKs landholdninger. Når situasjonen i et land blir uholdbar, vil GIEK lukke for ny garantigivning eller innta en restriktiv holdning til landet.

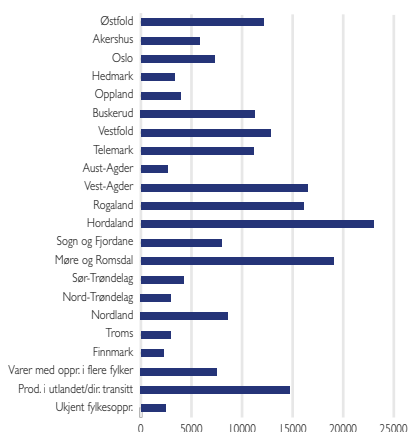
I forbindelse med eksportkontrakter tar bedriften gjerne på seg mange forpliktelser og risikoer;

noen ganger allerede fra tilbud blir gitt. I forbindelse med prosjektfinansiering oppstår det gjerne et sett med ulike risikopunkter, for eksempel i avtaler med lokale myndigheter. GIEK har frihet til å tilpasse sine produkter til de behov som eksportørene eller banken måtte ha. Når det gjelder dekning av land og garantitilbudet, finnes det også mye informasjon på GIEKs hjemmeside.

Garantiprodukter som dekker ulike risikoer

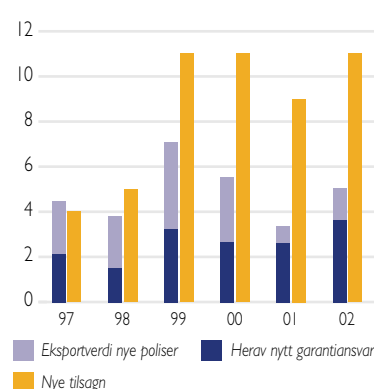
Kontrakter for leveranser med lang kredittid er utfordrende for eksportindustrien. Enkelte leverandører har mulighet til selv å gi kjøperne kreditt. Mer vanlig er det at eksportørene får en finansinstitusjon til å gi lån til kjøperen, forutsatt at det kan etableres de rette sikkerheter for lånet. I begge tilfeller vil kjøper tilbakebetale lånet over et antall år. Noen eksportkontrakter har en nedbetalingstid som strekker seg over 12 år. For bankene som tilbyr finansieringen er garantier mot manglende tilbakebetaling en forutsetning.

Eksporthandelen er en distriktsnæring (NOK Mill.)

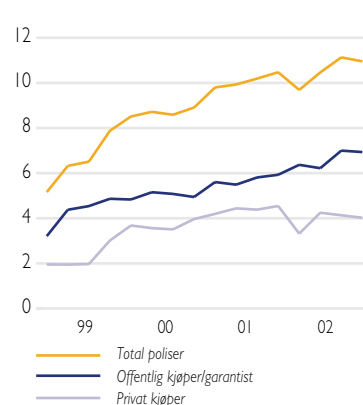
Fylkesfordelt statistikk for eksport av tradisjonelle varer i 2002 (inkluderer ikke skip, plattformer, olje og gass). Kilde: Eksportrådet/SSB

Eksporthandelen nye tilsagn og nye poliser (NOK Mrd.)

Det ble utstedt garantitilsagn for 11 mrd. kroner i 2002, mot 9 mrd. i foregående år. Eksporthandelen av poliser utstedt i 2002 var på 5,1 mrd. kroner, hvorav GIEKs ansvar utgjorde 3,7 mrd.

Utvikling i utestående garantiansvar (NOK Mrd.)

Garantiansvaret har økt jevnt, og utgjorde per 31.12.02 11 mrd. kroner. En betydelig del av ansvaret er på private kjøpere. Tall kun for Alminnelig garantiordning

OECD – samarbeid for like konkurransevilkår

En lang produksjonsperiode, gjerne med skredersydde produkter, stiller også eksportøren overfor risikommessige utfordringer. Dersom kjøperen får problemer før leveranse har funnet sted, vil eksportøren i verste fall kunne bli stående med et produkt det ikke finnes et marked for. GIEKs kontraktsgaranti er egnet til å sikre eksportørene mot tap som følge av denne type risiko.

Kjøpere i utlandet løper på sin side risiko for at norske bedrifter ikke vil være i stand til å levere som avtalt. Kjøpere ønsker trygghet for egen forskuddsbetaling og for at produktet som leveres holder den standard som er avtalt. Denne type garantier kan være vanskelig for eksportøren å etablere, særlig dersom kontrakten er stor i forhold til leverandørens egen balanse og soliditet. GIEK kan kontragarantere ulike typer bonds som medvirker til å møte kjøperens behov for trygghet, og sikrer at eksportøren kan oppnå kontrakt.

Når en levering finner sted i tråd med den kontrakt som er inngått, begynner lånet å løpe. Gjennom hele nedbetalingstiden står eksportøren eller finansinstitusjonen overfor en usikkerhet som ikke bare gjelder den utenlandske kjøperens egen langsiktige betalingsevne, men også politiske forhold som kan påvirke betalingsevnen. GIEKs langsiktige eksportkredittgarantier er et instrument som skaper trygghet og forutsigbarhet for eksportører og långivere.

Gjennom OECD er det i årenes løp bygd opp et internasjonalt regelverk for eksportkreditter og tilhørende garantier. OECDs eksportkredittgruppe, der GIEK deltar, har fått utarbeidet regler som begrenser rentesubsidiering og bruk av u-hjelpsmidler i kommersielle kontrakter. I 1999 ble det innført minimumspremier på langsiktige eksportkredittgarantier. Nylig ble det iverksatt felles retningslinjer for behandling av problemer relatert til korrupsjon, miljø og menneskerettigheter. Det pågår et arbeid med å gjøre disse avtalene mer "brukervennlige". Samtidig må det sikres at de er konforme med de mer generelle reglene som gjelder for internasjonal handel om ikke-subsidiering av eksport i verdens handelsorganisasjon WTO.

GIEKs miljøpolitikk

GIEK etablerte miljøretningslinjer første gang 26. november 1998. I november 2001 etablerte OECD et felles sett av retningslinjer som GIEK har implementert i løpet av 2002. De miljømessige konsekvenser omfatter, i tillegg til virkninger på naturmiljøet, også flytting av mennesker og virkninger for utsatte grupper. GIEK vil vurdere i hvilken grad man for eksempel trenger ekstern ekspertise for å sikre prosjektets miljømessige godhet, og eventuelt hvilke tiltak som må settes i verk for at tilsagn skal kunne gis. GIEK er forpliktet til å ta hensyn til disse temaene og rapportere om saker hvor miljøkonsekvensene skal overvåkes.

Turbin til vannkraftverk fra GE Hydro

Glassfiberarmert rør fra Flowtite

Forsvarlig kommersiell risiko

Enron, WorldCom og vårt hjemlige Finance Credit viser at konkurser gjerne kommer uventet, selv i land med velutviklede regulatoriske rammevilkår. Liberalisering og privatisering verden over medfører at mange eksportkredittgarantier dekker risiko på private kjøpere.

Når GIEK vurderer kommersiell risiko, handler det nettopp om hvorvidt forholdene ligger til rette for at kjøperen har langsiktig betalingsevne.

Verftsindustri med lange tradisjoner

Langsten AS fikk i 2000 kontrakt for levering av to ankerhåndteringsskip til Island Offshore II KS. Skipene skal leveres i januar og mars 2003. Dette er siste generasjons høyt spesialiserte skip for virksomhet knyttet til dypvanns olje- og gassutvinning. Dette er en type skipsbygging der norske verft og utstyrsleverandører har betydelig erfaring og sterk konkurransekraft.

Skipene har kapasitet til å håndtere ankere for borerigger. I tillegg er båtene egnet til tauing, supplyvirksomhet og brannslukking. Det ene skipet bygges for et engasjement for det australske oljeselskapet

Interoil utenfor Nigeria. Det andre skal operere for Sonasurf utenfor Angola. Langsten har tidligere levert et tilsvarende skip som seiler i oppdrag for det brasilianske statsoljeselskapet Petrobras.

Skipenes beskjeftigelse og videre markedsmuligheter inngår som en sentral del av risikovurderingen. Det er også en klar forutsetning for GIEKs garanti- stillelse i denne type leveranser at det står solide eiere med den nødvendige kapital, kompetanse og erfaring bak prosjektet.

Langstens kontraktsbeløp for de to skipene er på 670 millioner kroner, mens GIEK har et maksimalt ansvar på vel 360 millioner kroner, tilsvarende 70 prosent av kredittrisikoen som nedtrappes over tolv år: GIEK har 1. prioritets pant i de to nybyggene samt 2. prioritets pant i det første skipet Langsten leverte. Eksportfinans ASA er långiver: GIEK dekker også politisk risiko i forbindelse med prosjektet.

Eksportvirksomhet er langsiktig arbeid

Nera Networks AS i Bergen vet at det kan være tidkrevende å vinne kontrakter. Det gikk halvannet år før kontrakten for leveranse av radiolinjeutstyr til Globe Telecom Inc. på Filippinene kunne undertegnes. Det krevde en grundig prosess å spesifisere kontrakten for utstyr til digital overføring av signaler i Globes mobile nettverk, i tillegg til engineering og planer for oppgradering av eksisterende utstyr. Parallelt med kontraktsutformingen løp arbeidet med å få finansieringen på plass.

Dette viser at norsk eksportindustri ofte står overfor lange og krevende prosesser for å vinne frem i den internasjonale konkurransen. Dette gjør det ekstra viktig at GIEKs garantitilbud er forutsigbart. GIEKs rådgivere er i slike saker gjerne i tett dialog om mulighetene for risikoavdekning og de krav som stilles for å få finansieringsløsningen på plass.

Installasjon av telekommunikasjonsutstyr i Australia

Havila Borgstein – tidligere levert ankerhåndteringsskip fra Langsten AS

GIEK Kredittforsikring 2002

2002 var andre driftsår for GIEK Kredittforsikring AS (GK). Selskapet tilbyr bedrifter dekning av risiko ved kredittsalg med en løpetid på inntil to år. Selskapet drives etter forretningsmessige prinsipper, men har spesielt som formål å tilby risikoavdekning til små og mellomstore eksportbedrifter. I 2002 utgjorde denne gruppen 80 % av kundemassen.

Selskapet har 13 ansatte og et styre på syv personer. GK er eneste norskeide kredittforsikringsselskap.

I løpet av 2002 ble det lagt stor vekt på produktforbedring og kundekontakt. En kundetilfredsundersøkelse ble gjennomført i slutten av 2002 med meget tilfredsstillende resultater. GK ønsker å tilby sine kunder en personlig service, og jobber aktivt med å opprettholde et høyt kompetansenivå hos sine saksbehandlere.

2002 var et vanskelig år for norske eksportører, men GKs resultat for 2002 ble likevel positivt. En økning i betalingsmislighold og konkurser i 2002 har ført til mange krav om erstatninger, særlig på kjøpere i Polen og Brasil. Selskapet har reforsikring i GIEK når det gjelder forsikring av kredittsalg til disse landene. I året som har gått, har det vært en økt pågang fra norske eksportører etter avdekning av kredittrisiko. Dette har medført at forsikret volum hos GK har økt fra 8,1 milliarder kroner til 8,4 milliarder kroner, på tross av at norsk eksport totalt sett gikk ned i 2002.

I 2002 gikk andelen av kredittsalg til Vest Europa ned fra 76 % til 73%. På den annen side har andelen til mer risikoutsatte markeder økt, særlig til Asia.

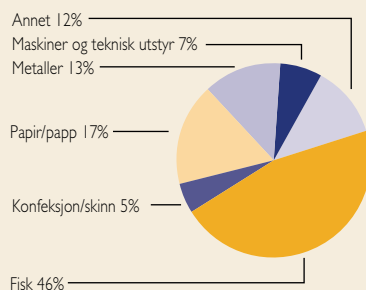
Da engineeringen og produksjonen av leveransen kunne starte i 2002, var kontraktsbeløpet fastsatt til 21,8 millioner amerikanske dollar, med et kredittbeløp på 19,6 millioner amerikanske dollar som skal nedbetales over 7 år. GIEK dekker 80 prosent av den kommersielle risikoen og 90 prosent av den politiske risikoen. Franske Société Générale er långiver og tar en andel av risikoen.

Oppdrettsteknologi – en eksportnæring i vekst

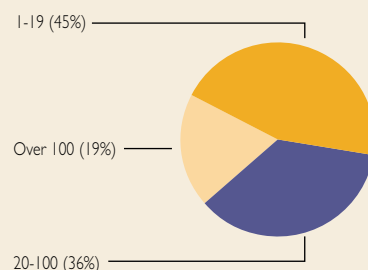
Norge er et foregangsland i utviklingen av ny infrastruktur og teknologi for akvakultur. Samtidig er norsk oppdrettsnæring sterkt konjunkturutsatt, og næringen har den senere tid vært inne i en vanskelig periode. Dette har resultert i lavere investeringer, noe som rammer leverandørene til oppdrettsanleggene. I denne situasjonen er det vesentlig å kunne satse på eksport.

Chile er blant de land som har utviklet en internasjonalt konkurransedyktig oppdrettsnæring. Næringen i Chile drar også fordel av relativt høyere priser i USA og Japan. AKVAsmart ASA på Bryne i Rogaland vant i fjor kontrakten for leveranse av åtte fôringsflåter med tilhørende utstyr til Salmones Multiexport Ltda. i Chile. Leveransen har en kontraktsverdi på 25 millioner kroner for AKVAsmart ASA. GIEK medvirker med avlastning av både kommersiell og politisk risiko mot pant i det leverte anlegget.

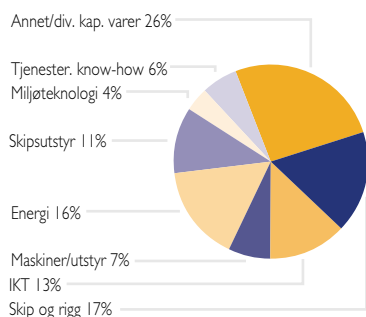
Dekket eksport

SMB-andeler av antall poliser (antall ansatte)

GIEK dekker alle bransjer

Tilsagn og ansvar for alle ordninger utgjorde 23,8 mrd. kroner ved utgangen av 2002. GIEKs garantier benyttes av bedrifter fra alle sektorer i næringslivet.

Eksport av skip og skipsutstyr

GIEKs ansvar knyttet til eksport av skip og skipsutstyr var ved utgangen av 2002 på vel 4,8 milliarder kroner, tilsvarende 39 prosent av det totale ansvaret. Det aller meste var kommersiell risiko. I fjor økte GIEKs garantiansvar med 1,8 milliarder kroner. Det ble utstedt tilsagn knyttet til eksport av skip og skipsutstyr til en verdi av 2,7 milliarder kroner. I løpet av 2002 ble det utbetalt 6,3 millioner kroner i erstatning knyttet til denne typen eksport.

Forutsigbarhet i en usikker verden

Politiske forhold kan ramme eksportører og banker på mange måter. Politisk risiko omfatter i hovedsak faren for at betaling uteblir som følge av krigshandlinger, myndighetsinngrep, kjøpers manglende tilgang til konvertibel valuta eller at staten selv er debitor.

Kraftutbygging – en krevende utfordring

Norsk industri har lenge eksportert kompetanse, tjenester og teknologi knyttet til kraftutbygging. Denne type utbygginger finner ofte sted i land hvor den politiske risikoen ikke kan ignoreres. Krevende kommersielle risikoforhold gjør seg også gjeldende i slike prosjekter; i tillegg til miljø- og befolkningsmessige utfordringer.

GE Energy (Norway) skal sammen med GE Packaged Power Inc., USA levere og installere to gasturbinpakker for et kraftverk i Tyrkia. Kraftverket ligger i Kirklareli, 225 kilometer nordvest for Istanbul, og skal generere 74,5 MW. Hovedkontrakten gikk til det amerikanske selskapet, mens GE Energy (Norway) er underleverandør.

GIEK har en reforsikringsavtale med Export-Import Bank of the United States. Selve turbinene skal produseres i USA, mens resten gjøres i Norge.

I dette tilfellet stilte GIEK i mars 2002 en garanti overfor Export-Import Bank of the United States. Totalt lånebeløp er 20,9 millioner amerikanske dollar. GIEKs andel er 9,4 millioner dollar. Det foreligger garanti fra Tyrkiye Is Bankasi, Tyrkia.

GIEK samarbeider tett med andre miljøer når garantistillelse vurderes. I en del kraftutbygginger deltar Verdensbankgruppen, Den Nordiske Investeringsbanken og andre institusjoner som foretar egne vurderinger. I tillegg benytter GIEK ofte konsulenter til å analysere enkeltelementer ved en utbygging.

Politisk risiko med full avdekning

Kongsberg Defence Communications AS vant i 2002 kontrakten på levering av avlyttingsikkert telekommunikasjonsutstyr til utenriksdepartementet i

Romania. Utstyret skal benyttes i Romanias ambassade. GIEKs ansvar er på 114,1 millioner kroner. Staten Romania er betalingsansvarlig.

GIEK legger vekt på risikodeling med eksportør eller finansinstitusjon. Formålet er at alle parter skal ha egeninteresse i de betingelsene som ligger til grunn for kontrakten og at tilbakebetalingen finner sted. I mange tilfeller kan dette påvirke kjøperens disposisjoner positivt. I tilfeller der en stat er betalingsansvarlig eller garantist, kan medvirkning fra selger eller bank være mindre viktig. I slike tilfeller har GIEK anledning til å tilby inntil 100 prosent avdekning. Full avdekning tjener eksportørens og finansinstitusjonenes interesser, som ellers ville bundet opp kapital.

Thales Communications AS vant en kontrakt med det slovenske forsvarsdepartementet. I denne saken tilbød GIEK 100 prosent dekning for politisk risiko. Leveransen av mobil telekommunikasjons-

Adm. dir. Gunvor Ulstein i Ulsteingruppen innledet om rammevilkårene for norsk maritim industri, under Eksportfinans og GIEKs Åpent Hus-arrangement i mars 2003.

Investeringsgarantier

GIEK kan også garantere for den politiske risikoen knyttet til direkte utenlandsinvesteringer og lån i tilknytning til disse. Dekningen omfatter tap av investert kapital, eller manglende betaling av lån som følge av krig, myndighetsinngrep eller valutarestriksjoner. Dekningen kan også omfatte tap som følge av kontraktsbrudd fra myndighetene i vertslandet, for eksempel i forbindelse med en konsesjonsavtale.

utstyr for bruk i felten er en del av en større internasjonal kontrakt med leveranser også fra andre land. GIEK dekker den norske eksporten som beløper seg til 29,4 millioner kroner. GIEKs avdekning inkluderer en kontraktsgaranti som dekker risikoen for at kjøper bryter kontrakten med Thales før leveranse finner sted. Med utvikling av skreddersydd teknologi og løsninger som produseres over en periode på to år, gir dette en viktig trygghet.

Grensetilfeller er stadig mer vanlig

Fjellstrand AS i Hordaland bygger avanserte aluminiumsferger. I 2002 fikk vertset kontrakt på leveranse av 2 slike ferger for rutefart på Bosphoros-stredet i Tyrkia. Kontrakten er på cirka 350 millioner kroner; der 20 prosent av leveransen kommer fra andre land. Den norske eksportkreditten tilsvarer 80

prosent av kontraktsprisen. Kjøperen er det offentlige fergeselskapet Istanbul Deniz Otobusleri (IDO).

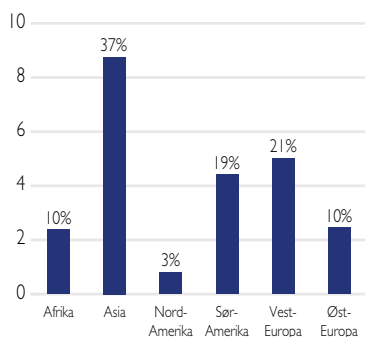
I tilfeller der staten eller annen offentlig myndighet er deleier i kjøperselskapet, kan det ikke automatisk forventes at staten vil tre inn dersom kjøperen får problemer med å gjøre opp for seg. En motgaranti for at staten er forpliktet, er ønskelig, men slike statsgarantier er stadig vanskeligere å oppnå, særlig for mindre kontrakter. GIEK vil i slike tilfeller kunne vurdere andre sikkerheter.

GIEK har mottatt en garanti fra Istanbul kommune for Fjellstrands leveranse til IDO. I tillegg er det forutsatt pant i båtene som leveres. GIEK har også lagt til grunn at Den norske Bank som långiver tar en viss andel av risikoen i prosjektet.

U-landsordningen

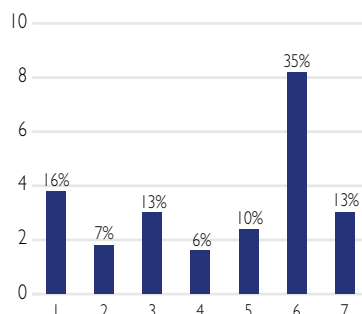
I en del utviklingsland er risikoen for høy til at GIEK kan medvirke under sin Alminnelige ordning. Norske myndigheter har derfor fastsatt at GIEK i samarbeid med NORAD kan utstede garantier for eksport til disse landene. GIEK forestår saksbehandlingen og kontakten med eksportørene.

Dekning i alle verdensdeler (NOK Mrd.)

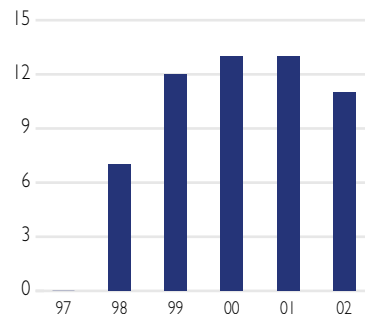
Tilsagn og ansvar fordelt på verdensdeler viser den geografiske spredning av eksporten GIEK medvirker til. GIEKs eksponering på Tyrkia er betydelig, og er i grafen klassifisert under Asia.

Politisk risiko en utfordring for eksportindustrien (NOK Mrd.)

Fordelingen av GIEKs ansvar på landgruppe etter risikoklassifisering. Etterspørselen etter garantier er størst der den politiske risikoen er høyest (6 og 7). Andelen av eksport til landgruppe 1 er kommersiell risiko.

Nedgang i erstatninger under u-landsordningen (NOK Mill.)

Erstatningsutbetalingene i 2002 var i hovedsak knyttet til eksport til misligholdte fordringer i Pakistan og Zimbabwe.

Hindrer tap – sikrer verdiskapning

Garantier fra GIEK hindrer at uforutsigbare kommersielle og politiske forhold i utlandet rammer vårt hjemlige næringsliv. Dersom betaling fra kjøpere i utlandet uteblir, erstatter GIEK den forsikrede andel av de utestående beløp. GIEK legger stor vekt på en forsvarlig forvaltning av ansvarsporteføljen og fordringene overfor utenlandske kjøpere.

Erstatningsutbetalingene var i 2002 større enn på flere år. Under den Alminnelige garantiordning var netto erstatningskostnader etter gjenvinning på 39 millioner kroner. De største beløpene var knyttet til utbetaling på grunn av politisk risiko i Pakistan og Zimbabwe.

Etter utbetaling av erstatningen overtar GIEK fordringen og tar nødvendige skritt for å sikre gjenvinning av beløpet. Når utbetaling skyldes politisk risiko, må de berørte myndigheter følges opp direkte. Når utbetaling skyldes kommersiell risiko, må sikkerheter realiseres og debitor og eventuelle garantister ansvarliggjøres.

Ut over selve gjenvinningsarbeidet arbeider GIEK hele tiden aktivt for å forhindre tap og erstatningsutbetalinger. Garantiasaker som er potensielle problemengasjementer, følges nøye opp. Det er

avgjørende å være tidlig ute for å ivareta eksportørernes, långivernes og GIEKs interesser. GIEK samarbeider tett med eksportører, långivere og garantister, og deltar aktivt i restruktureringer og andre tiltak for å unngå eller reparere mislighold. På denne måten har GIEK lyktes i å begrense tap.

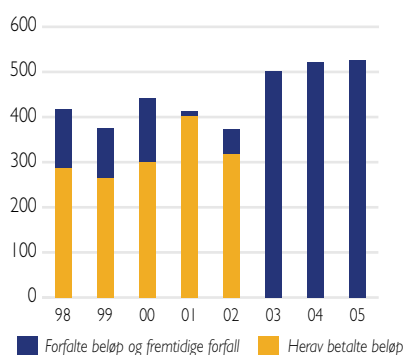
Gjenvinning

GIEK arbeider målrettet med å oppnå høyest mulig gjenvinningsgrad. Der GIEK utbetaler erstatning til eksportører eller finansinstitusjoner, er det viktig å sikre rettighetene knyttet til fordringer som GIEK overtar. Gjenvinning av fordringer gjøres ved direkte oppfølging av hvert enkelt engasjement. God dokumentasjon, med klare ansvarsforhold og risikodeling, er viktig for inndrivelsen av kravet.

For fordringer som skyldes kommersiell risiko vil gjenvinningsarbeidet variere fra sak til sak. GIEK vil vurdere hva som er hensiktsmessig i samarbeid med øvrige risikotagere i saken. Arbeidet kan omfatte alt fra rettslig pågang mot debitor til at GIEK tar aktiv del i den videre styringen av prosjektet sammen med øvrige risikotagere. GIEK har bl.a. gått inn og overtatt sikkerhet i form av skip, og drevet prosjektet videre for siden å gjennomføre salg.

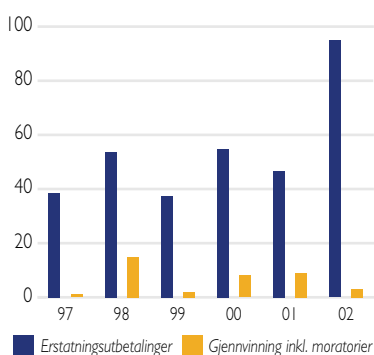
Gjenvinning av fordringer grunnet politisk risiko foregår ofte gjennom Parisklubben. Dette er en sammenslutning av kreditorland som koordinerer inndrivning av fordringer. Formålet er å hindre fordeling av kreditorland, og å tilby gjeldstyngede land en tilbakebetalingsstruktur som står i forhold til betalingsevnen. Det norske Utenriksdepartementet har det formelle beslutningsansvaret for saker som

Innbetalinger under gjeldsavtaler (NOK Mill.) – alle ordninger

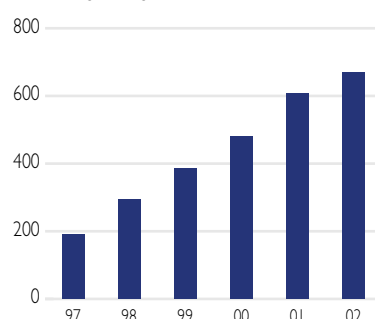
Tallene for 2002 viser en fortsatt høy grad av gjenvinning av fordringer under statlige gjeldsavtaler.

Erstatningsutbetalinger og gjenvinning (NOK Mill.) – alminnelig ordning

Nivået på erstatningsutbetalinger under alminnelig ordning gjenspeiler utviklingen i verdensøkonomien.

Økte avsetninger (NOK Mill.) – alminnelig ordning

Tapsavsetningene mot fremtidige tap øker som følge av utviklingen i ansvar og i risiko. Risikonivået i porteføljen til Alminnelige Garantiordning har hatt en moderat økning de siste to årene.

går til Parisklubben. De fordringer GIEK har i Parisklubben stammer stort sett fra engasjementer på 80-tallet og gjelder gamle garantiordninger. Det oppnås vanligvis en høy gjenvinningsprosent i Parisklubben.

Porteføljeforvaltning

GIEKs portefølje vurderes løpende. Formålet er å gi et best mulig tapsanslag på det utestående garantiansvaret og verdien av utestående fordringer. Behovet for tapsavsetninger fastslås ut fra en samlet vurdering av tapspotensialet i porteføljen. Generelt avsettes 80 prosent av premieinntektene, og det foretas kvartalsvis en gjennomgang for konkrete justeringer i enkelt saker. Tapsavsetningen økte med 62 millioner kroner i 2002 og er nå 670 millioner kroner.

Tapsanslagene er i hovedsak basert på vurdering av landrisiko og informasjon om problemer i enkelt saker. Dersom utviklingen i et marked tilsier økt tapsrisiko, vil avsetningen øke. I løpet av 2002 endret GIEK klassifiseringen av 20 av de 140 land som vurderes jevnlig. Engasjementer i skipssektoren følges nøye.

Valutarisiko

En betydelig del av lånene GIEK garanterer for, er i andre lands valuta, særlig i amerikanske dollar. Det gjør at nivået på tapsavsetningene blir avhengig av valutasingningene. Reduksjonen i kursen på amerikanske dollar har redusert verdien av porteføljen og derved behovet for avsetninger, ikke minst i 2002 da kursen falt kraftig. En stigning i dollarkursen vil kunne belaste regnskapet i fremtidige perioder tilsvarende. De aktiva GIEK i dag har i dollar, refererer seg til fordringer som i hovedsak gjelder gamle ordninger. For Alminnelig garantiordning er GIEKs aktiva i stor grad i form av bankinnskudd i norske kroner.

Styrets beretning

GIEKs hovedmålsetning er å fremme norsk eksport og investeringer i utlandet. Virksomheten viste i 2002 en fortsatt vekst i etterspørselen etter garanti-produkter, og bekrefter at GIEK spiller en viktig rolle for mange eksportører. Det er styrets oppfatning at den økonomiske situasjonen tilfredsstillende myndighetenes krav om at virksomheten skal gå i balanse på lang sikt.

Styrket eksportfremme i 2002

Norsk eksportindustri har vært gjennom et vanskelig år, med internasjonale nedgangskonjunkturer, høyt rentenivå og sterk kronekurs. Det er derfor gledelig å registrere at GIEK styrket sin medvirkning til eksport av norske varer og tjenester 2002. Årets resultat og mange nye poliser underbygger at GIEKs tilbud er konkurransedyktig i internasjonal sammenheng.

GIEK medvirket i 2002 til eksportkontrakter med en samlet verdi av 5,1 milliarder kroner, en oppgang på 1,7 milliarder kroner fra 2001. Nytt garantiansvar i løpet av 2002 var 3,7 milliarder kroner. I tillegg ble det utstedt nye tilsagn med samlet garantiansvar på 11,0 milliarder kroner. Samlet ansvar for tilsagn og poliser var på 23,8 milliarder kroner ved årets utløp, en økning på 2,7 milliarder kroner i forhold til 2001.

Utviklingen innen internasjonal handel med varer og tjenester medfører at eksportkontrakter ofte inkluderer leverandører fra flere land. Dette gjør det vanskelig å opprettholde det tradisjonelle bildet av norsk innhold i en kontrakt. Styret har i løpet av året registrert en økning i antall slike saker og har vært opptatt av å vise fleksibilitet. I behandlingen av garantisaker har styret i første rekke lagt vekt på at eksportkontrakten har bakgrunn i norsk kompetanse

og gir inntjening i Norge. Det er også i 2002 inngått refoersikringsavtaler med andre lands garantiinstitutter slik at risikoen fordeles på leverandørlandene.

Stortinget vedtok i 1999 en gjeldsplan for ensidig ettergivelse av Norges fordringer mot utvalgte land under gamle ordninger. For GIEKs Alminnelige ordning gjenstår usikkerhet med hensyn til prinsippene for kompensasjon for gjeldsettergivelse. Det er svært viktig at nivået på kompensasjonen sees i sammenheng med de totale rammevilkår og at disse er på linje med det garantiinstituttene i andre land har. I vurdering av den økonomiske situasjonen legger styret til grunn at GIEK får slik kompensasjon.

GIEKs datterselskap GIEK Kredittforsikring (GK) tilbyr kortsiktig kundekredittforsikring til norske eksportører. GIEK gir refoersikring til GK under Alminnelig ordning for eksport til land utenfor OECD området. Gjennom dette samarbeidet sikres norske eksportører et tilbud på markeder som ellers ville være svært vanskelig å forsikre. Denne virksomheten har fungert tilfredsstillende.

Alminnelig ordning

Det ble utstedt 75 poliser under Alminnelig ordning med en samlet eksportverdi på 4,8 milliarder kroner.

Utestående garantiansvar var ved utgangen av 2002 på 19,8 milliarder kroner, inkludert tilsagn om garantistillelse. Nytt garantiansvar var på 3,3 milliarder kroner. Det ble utstedt tilsagn til en verdi av 9,8 milliarder kroner.

GIEK fikk et resultat på 61,7 millioner kroner i 2002, mot et underskudd på 45 millioner kroner i 2001. Resultatutviklingen skyldes i stor grad endringer i tapsavsetningene, som igjen er påvirket av utviklingen i kursen for amerikanske dollar. En stor del av de kreditter GIEK dekker er i amerikanske dollar. Nedgangen i kursen har derfor gitt store utslag for GIEKs ansvarsstatistikk, inntekter og avsetninger. Ansvar og tilsagn blir i denne rapporten beregnet etter fjorårets stortingskurs. Det reelle ansvaret er i skrivende stund atskillig lavere.

Erstatningskostnadene ble på 83,2 millioner kroner i 2002, en økning på 28 prosent i forhold til foregående år. En betydelig del av erstatningskostnadene er relatert til politisk risiko i Pakistan og Zimbabwe. En stor del skyldes valutakurstap. Netto erstatninger og gjenvinninger var 39 millioner kroner.

GIEK har bygget opp tapsavsetninger siden 1994, da GIEKs Alminnelige ordning ble etablert. Risikoen for tap i porteføljen har bare økt marginalt i 2002. En økning på 62,1 millioner kroner i tapsavsetningene til 669,6 millioner kroner reflekterer

økt garantiansvar på Tyrkia, Dominikanske Republikk, Mexico, Ekvatorial Guinea og Laos. Det er foretatt økte avsetninger for utvalgte engasjementer innen sektoren "skip og borengiger". Styret anser de samlede tapsavsetningene som forsvarlig i forhold til risikoen i porteføljen.

SUS/Baltikum-ordningen

Ordningen dekker eksportmarkeder med til dels stor kommersiell og politisk risiko. Det ble utstedt 3 poliser med en eksportverdi tilsvarende 138 millioner kroner. Nye tilsagn representerte et ansvar på 94 millioner kroner. Samlet garantiansvar under ordningen var ved utgangen av 2002 på 726 millioner kroner. Erstatningsutbetalinger var på 1,25 millioner kroner.

Driftsresultatet for 2002 var på 81,8 millioner kroner som i hovedsak gjenspeiler en kraftig justering av risikoklassifiseringen på Russland med tilsvarende reduksjon i tapsavsetningene. Stortinget har besluttet at det ikke skal utstedes nye garantier under SUS/Baltikum-ordningen. Begrunnelsen er at Russland og de Baltiske land nå kan dekkes under Alminnelig ordning. GIEK har påpekt at dette vil medføre et mer begrenset tilbud om avdekning av kommersiell risiko i Russland, og et svekket garanti-tilbud for eksport til en del av de øvrige landene i SUS.

U-landsordningen

Stortinget har fastsatt en garantiramme på 1,5 milliarder kroner for U-landsordningen. Det ble utstedt tre mindre tilsagn i 2002. I praksis er rammen nær fullt utnyttet. En betydelig del av rammen har budsjettmessig vært bundet til et vannkraftprosjekt i Uganda.

Resultatet for ordningen viste et overskudd på 27,4 millioner kroner i 2002, mot et underskudd på

17,2 millioner kroner i 2001. Det positive resultatet skyldes i stor grad utviklingen i kursen på amerikanske dollar og dermed reduserte tapsavsetninger. Tapsfondet var ved utgangen av 2002 på 286 millioner kroner. Tapsfondet er ikke rentebærende og fremkommer ikke i balanseregnskapet for ordningen.

Det er bevilget en kompensasjon for gjeldsslette til Uganda på 1,9 millioner kroner. Styret er tilfreds med at GIEK ble kompensert 100 prosent for ettergivelse av lånets hovedstol.

Det ble utbetalt 11,1 millioner kroner i erstatning i 2002 knyttet til eksport til Pakistan og Zimbabwe.

Gammel portefølje

GIEK forvalter flere ordninger der det ikke utstedes nye garantier, og innebærer oppfølging av engasjementer fra før 1994. Frem til 2002 har det vært trukket på lån som er dekket av ordningene. Styret legger stor vekt på inndrivning av fordringer under ordningene gjennom samarbeidet med andre kreditorland i Parisklubben. Dette gjelder også implementering av gjeldsplanen og oppfølgingen av vedtak som følge av dette internasjonale samarbeidet.

Datterselskapet GIEK Kredittforsikring

Av GKs løpende poliser var 81 prosent utstedt til SMB bedrifter. Resultatet før avsetninger og skatt var på 8,9 millioner kroner. Nedgangen i avdekket eksport ga et negativt utslag for resultatet i form av lavere premieinntekter. Som følge av endret metode for erstatningsavsetninger og svekket portefølje ble det foretatt en tilleggsavsetning på til sammen 8,3 millioner kroner. Samlede avsetninger er på 184,6 millioner kroner.

Det vil bli utbetalt utbytte på 2 millioner kroner.

Fremtidsutsikter og rammevilkår

Antall søknader om garantier viser tydelig at GIEK er et tjenlig instrument for norske eksportører. I en meget vanskelig tid for eksportbransjen, ser styret det som en viktig oppgave å sikre et godt, forutsigbart og konkurransedyktig garantitilbud. For å ytterligere styrke evnen til å stå i mot mulige fremtidige tap har GIEK foreslått å slå sammen ordningene for garantier utstedt henholdsvis før og etter etableringen av "nye" GIEK i 1994. En slik sammenslåing av Alminnelig ordning med Gammel Alminnelig ordning vil gi rasjonaliseringsgevinster, et mer oversiktlig og langsiktig perspektiv på driften, samt øke evnen til nye garantistillelser.

GIEK innførte i 1998 miljøretningslinjer for sin virksomhet. I 2002 vedtok OECD nye retningslinjer for å ivareta miljøaspektet i offentlig støttede eksportkredittgarantier. GIEK har tilpasset seg de nye reglene, som reiser nye krav både til eksportindustrien, finansinstitusjoner og til saksbehandlingen i GIEK. Felles retningslinjer for garantiinstituttene innen OECD bidrar til å sikre like konkurransevilkår for eksportørene.

Styret har gjennom de senere år sett at det stadig er etterspørsel etter risikoavdekning for eksport til land som kan dekkes under U-landsordningen. Avdekning av risiko i land med stor usikkerhet er et godt virkemiddel i å bidra til handel og næringsutvikling i u-land. GIEK mener at dekning av ubundne blandede kreditter vil kunne dekkes under u-landsordningen. For å bøte på nåværende begrensninger i ramme og fondsmidler, har GIEK foreslått at tapsfondet blir rentebærende samt at SUS ordningen slås sammen med U-landsordningen, slik at den oppsparte kapitalen fra SUS-ordningen kommer ny garantigivning til gode.

Oslo 23. februar 2003

Harald Arnkvern (leder)

Anne-Britt Evensen Norum (nestleder)

Atle Brynestad

Bjørn Kaldhol

Rita Lekang

Thor Listau

Sandra Riise

Resultatregnskap

(NOK Tusen)	Note	Alm. garantiordning		Gammel portefølje		SUS/Baltikum		U-landsordningen	
		2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Driftsinntekter									
Opptjente premier	1	109 084	115 902	16 230	19 882	15 218	11 557	4 684	4 971
Premietilskudd	2	-	-	-	-	17 895	23 324	-	-
Gebyr og kredittopplysninger		1 358	3 493	-	-	2	50	-	-
Sum premieinntekter		110 442	119 395	16 230	19 882	33 115	34 932	4 684	4 971
Erstatninger og gjenvinninger									
Påløpne erstatningskostnader	3	- 83 168	- 64 932	- 82 015	- 59 631	7 575	4 654	- 7 332	- 24 256
Urealisert kursgevinst/ tap moratorie	4	- 29 177	169	- 348 208	3 906	- 24 076	283	- 14 733	124
Moratorieinntekt	5	73 403	34 249	502 780	355 581	3 302	8 043	18 057	14 947
Netto erstatning og gjennvinn.		- 38 942	- 30 513	72 557	299 855	- 13 199	12 981	- 4 008	- 9 185
Endringer tapsavsetning (garantiansvar)	7	- 33 124	- 155 542	- 31 078	21 719	56 240	- 34 736	17 766	- 11 656
Administrasjonskostnader	8	- 12 409	- 11 416	- 8 582	- 11 018	- 3 076	- 3 689	- 2 600	- 2 983
Driftsresultat		25 967	- 78 076	49 127	330 438	73 080	9 487	15 842	- 18 853
Renteinntekter		35 732	32 686	40 738	46 897	8 735	5 332	156	297
Andre finansposter		- 19	- 9	- 9	- 8	- 2	- 2	- 1	- 1
Sum finansposter		35 713	32 677	40 729	46 889	8 733	5 330	155	296
Offentlig tilskudd/ overførsel til staten	9	-	-	- 405 400	- 321 300	-	-	11 341	1 334
Periodens resultat		61 680	- 45 399	- 315 544	56 027	81 813	14 817	27 338	- 17 223

Balanseregnskap

(NOK Tusen)	Note	Alm. garantiordning		Gammel portefølje		SUS/Baltikum		U-landsordningen	
		2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Finansielle eiendeler									
Aksjer i GK A/S	10	35 000	35 000	-	-	-	-	-	-
Kasse, bank og postgiro		557 555	484 728	739 332	821 488	153 040	107 699	1 884	3 547
Sum finansielle eiendeler		592 555	519 728	739 332	821 488	153 040	107 699	1 884	3 547
Fordringer utlandet									
Fordringer erstatningsutbetaling	3	99 849	70 418	627 326	694 742	49 762	48 486	941	910
Erstatningsavsetning (av fordringer)	3	- 65 741	- 52 070	- 334 479	- 354 628	- 49 762	- 48 486	- 346	- 334
Fordringer moratorieavtaler	5	128 853	84 627	4 228 568	5 203 444	85 391	111 778	52 252	48 929
Erst.avsetning (av moratorie)	3	- 34 963	- 33 851	- 636 454	- 774 111	- 12 809	- 23 473	- 15 676	- 19 571
Verdivurderte fordringer		127 998	69 124	3 884 961	4 769 446	72 582	88 305	37 171	29 933
Tilgode hos norske eksportører		- 9 626	- 1 811	- 7	522	-	- 2 719	-	- 46
Andre fordringer		- 743	- 729	7	28	140	180	-	- 29
Sum eiendeler		710 184	586 313	4 624 293	5 591 484	225 762	193 464	39 055	33 405
Egenkapital									
Egenkapital 01.01		- 21 913	- 11 515	2 559 495	2 503 468	108 073	93 256	- 87 190	- 69 967
Egenkapitaltilskudd	10	-	35 000	-	-	-	-	-	-
Periodens resultat		61 680	- 45 399	- 315 544	56 027	81 812	14 817	27 338	- 17 223
Sum egenkapital	11	39 767	- 21 913	2 243 951	2 559 495	189 885	108 073	- 59 852	- 87 190
Tapsavsetn. for garantiansvar	7	669 569	607 522	160 244	137 945	35 877	85 391	98 897	120 595
Gjeld									
Gjeldsplan, rest til avregning	6	-	-	2 220 098	2 893 147	-	-	-	-
Annen gjeld		848	705	-	897	-	-	10	-
Sum gjeld		848	705	2 220 098	2 894 044	-	-	10	-
Sum gjeld og egenkapital		710 184	586 313	4 624 293	5 591 484	225 762	193 464	39 055	33 405

Oslo 23. februar 2003

Harald Arnkvern (leder)

Anne-Britt Evensen Norum (nestleder)

Atle Brynestad

Bjørn Kaldhol

Rita Lekang

Thor Listau

Sandra Riise

Regnskapsprinsipper og noter til regnskapet

Generelle regnskapsprinsipper

GIEK har ikke valutakonti og fører ikke valutaregnskap. Alle valutatransaksjoner veksles om til norske kroner etter transaksjonsdagens kurs. Ved verdifastsettelse av valutafordringer i moratorieavtaler og andre avtaler benyttes dagskursprinsippet.

Inntekter og kostnader registreres når de er opptjent eller påløper, med unntak av administrasjonskostnadene som registreres

etter kontantprinsippet. Fremtidige tap på fordringer og garantiansvar estimeres og avsetning resultatføres. Metode for beregning av avsetninger beskrives i note til den enkelte avsetning. Det er forutsatt delvis kompensasjon for gjeldsslette som foretas av departementet.

Note 1 Premie

Inntekter som gjelder flere regnskapsperioder periodiseres i henhold til resterende garantiansvar slik at det blir forholdsmessig mest inntekt når garantien er ny og har høyest ansvar.

Valutakursavvik mellom fakturering og innbetaling av premie er en del av premieinntekten.

Note 2 Premietilskudd

Bare SUS/Baltikum-ordningen mottar premietilskudd. Tilskuddet bevilges av Stortinget. Summen av premietilskuddet

og premien fra eksportøren skal dekke risikoen i hver garantisak.

Note 3 Erstatningskostnad og erstatningsavsetning av fordringer

Ved utbetaling av erstatning overtar GIEK eksportørs fordring på debitor. Fordringen føres i balansen.

Erstatningsavsetning er den del av fordringene GIEK antar ikke lar seg gjenvinne på tidspunktet for regnskapsavslutning. Tapspotensiale i fordringsmassen estimeres med sjablonsatser for landgruppe og erstatningsårsak med mulighet for manuell overstyring. Som erstatningskostnad føres endring i fordring og erstatningsavsetning fra forrige periode.

Endringer skyldes bla. at GIEK:

- Utbetaler og gjenvinner både i nye og gamle saker.
- Foretar avskrivninger av fordringer.
- Overfører fordringer til moratorieavtaler.
- Valutakursavvik.
- Endrer vår vurdering av tapspotensialet i konkrete saker eller generelt for land/landgrupper.

Avsetning for kjente mislighold og erstatningskrav som ennå ikke er utbetalt, gjøres som en del av tapsavsetningen, se note 7.

Note 4 Urealisert kursgevinst og kurstap moratorie

Deler av moratoriefordringene løper i USD og CHF. Fordringene føres etter dagskursprinsippet. Endring i fordringenes verdi på grunn av endret valutakurs i året bokføres som urealisert

kursgevinst eller tap. Realisert kursgevinst/tap bokføres som inntekter i moratorieavtaler, se note 5.

Note 5 Inntekter og fordringer i moratorieavtale

Moratorieavtaler er gjeldsnedbetalingsavtaler med 21 land på bakgrunn av internasjonalt kreditorsamarbeid gjennom Parisklubben. Fordringene har oppstått som følge av erstatningsutbetalinger grunnet politisk risiko. Nye avtalers hovedstol inntektsføres i sin helhet i det avtalen inngås. For øvrig påvirkes inntekten av endringer i løpende avtaler, som påløpt avtalerente, konsolidering av avtaler, gjeldsettergivelse, realisert kursgevinst/tap, flytende rente og innbetaling av morarente.

Det blir gjort erstatningsavsetning for den del av moratoriefordringene som antas ikke lar seg gjenvinne på regnskapsavslutningstidspunktet. Metode for å estimere tapet er beskrevet i note 3 og endringer i avsetningen inngår som erstatningskostnad. GIEK har forutsatt delvis refusjon av pålagt gjeldsslette fra statskassen. For Gammel portefølje skjer refusjonen som hovedregel ved motregning mot gjeldsplanen, se note 6.

Note 6 Gjeldsplanen

Den norske gjeldsplanen ble vedtatt av Stortinget i desember 1998 sammen med statsbudsjettet for 1999. Gjeldsplanen

medfører at GIEKs fordringer mot visse land kan ettergis uten nye bevilgninger ved avregning mot et rammebeløp.

Gjeldsplanen er utnyttet slik i 2002 (NOK Tusen):	Gml. Alminnelig ordning	Gml. særordning
Rest ramme for gjeldsplanen 01.01	1 241 794	1 651 353
Gjeldsslette til Tanzania	10 024	30 462
Gjeldsslette til Benin	0	14 262
Gjeldsslette til Guinea	0	80 291
Gjeldsslette til Elfenbenskysten	10 819	78 891
Gjeldsslette til Egypt	66 000	161 000
Gjeldsslette til Jugoslavia	84 101	0
Gjeldsslette til Sierra Leone	0	32 890
Gjeldsslette til Senegal	0	8 514
Gjeldsslette til D.R. Congo	95 795	0
Rest ramme for gjeldsplanen 31.12	975 055	1 245 043

Note 7 Tapsavsetning

Tapsavsetningen har som mål å dekke fremtidige tap i garanti-ansvaret. Tapsavsetningen settes lik estimert fremtidig tap etter egen beregningsmetode. Beregningsmetoden bygger på sjablon-satser som varierer i henhold til gjenværende kredittid, kjøpertype og landgruppe. Landgruppene er basert på OECDs landklassifiseringssystem. Endringer i avsetningen skyldes både at garantiansvaret endres og at risikoen for tap jevnlig revurderes for land og enkelt-saker. Tradisjonell erstatningsavsetning for kjente mislighold som

ennå ikke er erstattet, er inkludert i denne avsetningen. Det gjøres ikke avsetninger for garantitilsagn. Alle beløp med garantiansvar i valuta er omregnet til norske kroner etter valutakurs fastsatt ved Stortingets budsjettvedtak for regnskapsåret i november året før. Tapsavsetningen består av forskuddsbetalte premier og avsetninger over resultatregnskapet.

Utviklingen i disse postene for Alminnelig garantiordning er vist i tabellen nedenfor i tusen kroner:

Alminnelig garantiordning	2002	2001	Endring
Forskuddsbetalte premier per 31.12.	322 670	293 747	28 923
Økt tapsavsetning i resultatregnskapet i året	33 124	155 542	- 122 418
Akkumulert øking over resultatregnskapet tidligere år	313 775	158 233	155 542
Tapsavsetning i balanseregnskapet per 31.12	669 569	607 522	62 047

Note 8 Andel administrasjonskostnader

GIEKs utbetalte administrasjonskostnader fordeles mellom virksomhetsområdene og andre ordninger som GIEK administrerer

etter en fordelingsnøkkel som fastsettes årlig, og som skal gjenspeile underliggende arbeidsbelastning.

Note 9 Offentlig tilskudd/overføring til Staten

Gammel portefølje innbetaler årlig til statskassen det beløp som Stortinget beslutter:

For U-landsordningen gjelder tilskuddet:	2002	2001
Tilskudd til administrasjonskostnader fra NORAD / NHDs tapsfond	1 170	1 334
Bevilget gjeldsslette (Uganda)	1 871	0
Likviditetstilskudd fra tapsfondet ved erstatningsutbetaling	8 300	0
SUM offentlig tilskudd til U-landsordningen	11 341	1 334

Note 10 Aksjer i GIEK Kredittforsikring AS

GIEK har aksjer i det heleide datterselskapet GIEK Kredittforsikring AS (GK) fra 01.01.01. Aksjene er verdsatt til mill NOK 35, tilsvarende egenkapitalen i GK ved oppstart. Da aksjene ikke medførte

noen kostnad for Alminnelig garantiordning, ble beløpet ført som egenkapitaltilskudd i 2001.

Selskap:	Antall aksjer	Pålydende	Bokført verdi 31.12.02	Eierandel
GIEK Kredittforsikring AS	15 000	1 000	35 000 000	100%

Note 11 Egenkapital

Egenkapitalen utgjøres av akkumulert resultat, inklusive overføringer til og fra statskassen.

U-landsordningen har i tillegg et tapsfond på mill NOK 286 (opprinnelig mill NOK 300) som forvaltes og regnskapsføres av NHD.

Nøkkeltall Operative særordninger

(NOK Tusen)	U-landsordningen		SUS/Baltikum *	
	2002	2001	2002	2001
I løpet av året				
Nye søknader	76 400	546 400	28 800	46 400
Nye tilsagn	219 400	14 800	164 300	321 800
Økning i garantiansvar	10 700	178 800	240 900	285 000
Premieinntekter	4 684	4 971	33 115	34 932
Erstatningsutbetalinger	11 215	12 939	1 276	506
Gjenvinninger	-	2 754	3 735	11 292
Driftsresultat	15 842	- 18 853	73 080	9 487
Årsresultat	27 338	- 17 223	81 813	14 817
Ved utgangen av året				
Utestående tilsagn	782 100	625 700	165 400	311 100
Utestående poliseansvar	741 100	815 100	560 700	611 500
Estimert tap ansvar (tapsavsetning)	98 897	120 595	35 877	85 391
Utestående fordringer	53 194	49 839	135 153	160 264
Estimert tap fordring(erstatningsavsetning)	16 022	19 905	62 571	71 959

Nøkkeltall Gamle særordninger*

(NOK Tusen)	Gammel Alm.	Gamle	SUS/Baltikum	SUS/Baltikum
	Ordning	ordninger	før 1999	etter 1999
I løpet av året				
Premieinntekt	16 195	35	8 520	6 699
Renteinntekt	30 888	9 840	2 854	5 878
Moratorieinntekt	262 598	240 182	3 302	0
Kursgevinst	- 140 162	- 280 047	- 24 076	0
Erstatningskostnader	-16 811	- 65 204	7 575	0
Administrasjon	- 4 534	- 4 048	- 1 077	- 2 000
Driftsresultat	85 445	- 36 318	33 723	39 357
Tilbakeført statskassen	- 201 500	- 203 900	-	-
Ved utgangen av året				
Utestående ansvar	1 632 000	15 200	339 700	221 200
Estimert tap ansvar (tapsavsetning)	158 718	1 526	20 296	15 580
Utestående fordringer	2 678 870	2 177 024	135 153	-
Estimert tap fordringer (erstatningsavsetning)	312 401	658 532	62 572	-

* SUS/Baltikum-ordningen ble lagt ned ved utgangen av 2002. Den fikk vesentlig endrede rammebetingelser i 1999, og det ble innført et regnskapsmessig skille som er rapportert i nederste tabell. Virksomhetsområdet Gammel Portefølje omfatter Gammel Alminnelig Ordning og Gamle ordninger. Gammel Alminnelig Ordning tilsvarer nåværende Alminnelig Garantiordning, men for garantier utstedt før 31.12.1993. Gamle ordninger omfatter restene av flere særordninger som alle er under avvikling.

Informasjon om garanti-tilbudet

Generalgarantien

er hovedproduktet til GIEK Kredittforsikring AS. Garantien sikrer eksportøren mot tap på kortsiktige eksportkreditter (inntil ett år). Garantien dekker risikoen for at kunden ikke kan betale av kommersielle eller politiske grunner. Garantien dekker i utgangspunktet all eksport bedriften foretar, og det blir gitt en øvre grense for hvor mye eksportøren til en hver tid kan ha utestående på hver enkelt kjøper.

Årspotisen

er et biprodukt av Generalgarantien og sikrer også eksportøren mot tap på kortsiktige eksportkreditter (inntil ett år). Garantien dekker risikoen for at én eller flere spesifiserte kunder i ett spesifisert land ikke kan betale i forbindelse med løpende eksport.

Rekursgarantien

avdekker risiko for manglende betaling ved remburs.

Individualgarantien

avdekker risiko forbundet med enkeltleveranser av varer og tjenester, og stilles vanligvis for lengre kreditter (over 2 år). Den kan bli gitt som en leverandørkreditt der leverandøren selv tar opp et lån, eller långiveren kan inngå en låneavtale med kjøperen. GIEK vil da stille en garanti direkte overfor långiveren; en långivergaranti. Garantien kan dekke både kommersiell og politisk risiko.

Kontraktsgarantien

sikrer eksportøren mot tap som kan oppstå i produksjonstiden før levering dersom inngåtte kontrakter ikke blir gjennomført eller oppfylt av kjøper som følge av konkurs, insolvens eller politiske hendelser.

Investeringsgarantien

avdekker politisk risiko forbundet med investeringer i utlandet. Garantien kan dekke investeringer i form av egenkapital, lån, produksjonsutstyr eller andre økonomiske ytelser ved etablering av egen bedrift eller deltagelse i økonomisk foretak i utlandet. Denne garantien dekker kun politisk risiko.

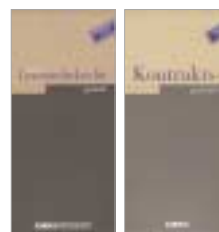
Bondgarantien

hjelper eksportøren å stille anbuds-, forskudds- eller fullføringsgaranti (bonds). Garantien stilles vanligvis av eksportørens bank overfor kjøperen, og GIEK kan ta inntil 50% av bankens risiko. Utbetalingene som banken og GIEK må foreta, må tilbakebetales av eksportøren dersom det skjer rettmessig trekk, mens urettmessig trekk kan dekkes av GIEK ved en tilleggspolise.

Garantien for anleggsmateriell

avdekker risiko for økonomisk eller fysisk tap av anleggsmateriell brukt ved arbeid i utlandet. Garantien dekker kun tap som skyldes politiske forhold.

Mer informasjon om GIEK finner du på www.giek.no. Du kan der tegne gratis abonnement på vårt kvartalsvise nyhetsblad, Eksportøren, eller ringe 22 87 62 00.

Dronning Mauds gt. 15, 0250, Oslo

Postboks 1763 Vika, 0122, Oslo

Telefon +4722876200

Telefaks +4722832445

Internett www.giek.no

E-post giek@giek.no